

A Nemzeti Egység kibontott zászlaja

alatt országszerte megindult a szervezkedés a magyar erők összefogása érdekében. Több mint három-ezer községben és városban alakultak meg a helyi keretek, amelyek a szervezkedés körének a nép felé való minél szélesebb kimélyítésére hivatottak.

Nagy, nemzeti jelentősége van ennek a megmozdulásnak, melynek élén Gömbös Gyula miniszterelnök áll. Ilyen sorsdöntő időkben, mint amilyenben élünk, tömörülnie kell a nemzet minden erejének, hogy az elénk táruló, sorsunkat megalapozó problémákat minél sikeresebben oldjuk meg. Ennek a célnak az érdekében van szüksége Gömbös Gyulának egy rugalmas, feltétlen nemzeti alapon álló s reformoktól vissza nem riadó pártszervezetre, amely eltérőleg az eddigi pártalakulásoktól, senkit sem zár ki szervezetéből, senki ellen nem indít harcot, sőt feladatának tekinti, hogy még azokat is meggyőzze a tömörülés országmentő fotosságáról, akik ma még talán kishitűen szemlélik ezt a megmozdulást, avagy nem érzétek át kellően a nemzeti erők harmonikus együttműködésének rendkívüli jelentőségét.

Ez a szervezkedés mindenkéftől még a népi erőkre kíván támaszkodni. Ez önként következik abból a programból, amelynek pontjait Gömbös Gyula miniszterelnök a Nemzeti Munka tervben tárta az ország nyilvánossága elé. Ezt a programot, amely a nemzeti egység pártja szervezkedésének fundamentumát jelenti, tele van reformgondolatokkal, de célkitűzéseit nem a meglévő értékek forradalmi lerombolásával, hanem a természetes fejlődés realpolitikájával kívánja biztos tempóban tartott

tervszerű előrehaladással megvalósítani.

A Nemzeti Egység Pártjának szervezkedése tehát történelmi jelentőségű mozzanat a magyar nemzet életében, amely nem retten vissza a titkos választójog alkalmazásával a magyar közélet erőinek őszinte népi megnyilatkozásától, de ugyanakkor nem zárja ki a közügyek területéről azokat a konzervált értékeket sem, amelyek munkabontartása elszakíthatatlan kapcsolatot jelent a magyar közélet történelmi kialakulásával. Sőt minden törekvésünk arra irányul, hogy minél több értéket összpontosítsunk ebben a széles mederrel bíró, minden magyart egységbe foglalni kívánó szervezkedésben, mert amikor adva van egy népies erőkre támaszkodó szervezet s ennek programja az új Magyarország megalapozását és további dicső életét kívánja szolgálalni, mulhatatlanul szükségünk van olyan vezetőkre, akik nemcsak hogy megértik a kor szellemét, de mint kiművelt fők, ők is tudják látni azokat a feladatokat, amelyeket ezek a nehéz sorsdöntő napok parancsolóan előírnak.

Őszinte öröm tölti el lelkünket, amikor látjuk, hogy az ország legapróbb falucskájában is kigyúltak az őrszemek s bevilágítanak táborúikkal a széthúzásra s pártoskodásra hajlamos magyar erők északjába. Az őrszemek elfoglalták helyüket s a sereg toborzása biztatóan halad előre a nemzeti egység jegyében. Példátlan a magyar történelemben, hogy ilyen rövid idő alatt ilyen eredménnyel zárulódjon szervezkedés, mint amit a Nemzeti Egység Pártja fel tud mutatni. Ez nyilván mutatja, hogy a tudat alatt ott szunyad mindenki lelkében az a hő óhajtat. hogy

ez a sokáig nélkülözött nemzeti egység testet öltön, mert mikor világszerte azt kell tapasztalnunk, hogy csak a szervezeti erők tudják megvetni hátukat az élet eltipró megnyilatkozásaival szemben, lehetetlen, hogy mi, megcsönkített s erőnkben megfogyatkozott magyarság, ne ismerjük fel az összefogás nemzetmentő jelentőségét.

Ezt a kévét Gömbös Gyula

kötötte össze s ő hivatott öröködni azon, hogy avatallan gonosz kezek szét ne bontsák azt, mert ha ismét bomlott kéve módjára az idők szele játszi kedvének martaleka leszünk, nagy kérdés, hogy ilyen világgazdasági és politikai pusztító órákban a szerte gondolkodó nyolc milliónyi magyarság megállja-e helyét a Duna medencéjében.

Mi magyarok és a Nagyvilág...

Írta: Petrőczy Gyula.

Rövid ideje, hogy a világháború elcsúszott emlékeznünk, majd meg egy másik szomorú dátum — június 4. — feketedett elénk, miközben a Nagyvilág hangos a revizióról. E dátumot mint egy letűnt világ fájó, feledhetetlen emlékü feketé piramisai, zordon fenséggel úgy összeszorították a mi öklünkkel, keserű sírásra torzították arcunk vonásait. ... de nem hagyhatják nyugton feketén kísértő árnyukkal a Nagyvilág lelkiismeretét sem!

Ott állnak ezek a szörnyűségek vádoló, kérdő piramisok és, lázadó nalaikkal a közelmult s a közeljövő látóhatárának síkján! Ott követelnek s robbanó nyugtalansággal várják a holnapot...

Hatszáz ezer magyar hős sírkészítje meredne az ég felé, — ha ugyan volna minden hősnék külön sírkészítje — mint annyi igazságot követelő, vádoló felemelt kar. Micsoda szörnyűségek ijesztő méretű piramist kellene nekünk építeni, ha az egyiptomiak módja szerint egyetlen zordon piramisba temetnénk elcsúszott hős katonáink hamvait. — Össze kellene szednünk minden elszórt csontot s a gigászi piramisra csak ennyit írni fel: „A Hazáért.”

Igen, a Hazáért, amelyet darabokra téptek, melytől áll Európa testén az elcsúszott hősök piramisai mellett titokzatos Sphinxként, feladva a kérdést a bűnös lelki világnak: ??!

Ezen a napokon ha e két dátumra gondol az ember, lehetetlen, hogy a kérdések kínzó súlyát ne érezze.

Hát mért is harcoltunk? Tegyük fel először ezt a kérdést.

Voltak-e nekünk céljaink, vágyaink, eszméink a háborúval kapcsolatban? Akartunk-e mi valamit elérni? Volt-e valami olyan cél — bármilyen kicsi is — amelyért egyetlen menet-századot is érdemes lett volna elindítani? Ismert célokért vállaltuk mi egy ismeretlen kimenetű világháború szörnyűségek áldozatait, szenvedéseit? Egyáltalán világos, félreérthetetlen volt előttünk a cél, az eszme, amiért hadbavezényeltük seregünket (7) vagy úgy voltunk a világháború „miért”-jével — „széleslátókörű politikus” és falusi csizmadia gyanúját — mint a bakakáplár, ki a háború okát imigyen fejtegette, a lelkesülőni akoró infanteristák előtt, hogy: „... a háború azért van mer... (itt ő is megakadt) kigyótt a parancs, oszt punktum!” — De amennyire mosolyt fakaszt ez az okfejtés, épen annyira megdöbbenést s elszomorítást az a tény, hogy egy nemzet, egy nép, milliók tömegét küld a szenvedésbe, vagy tán a halálba és... nem tudja hogy miért. Rákóczi Ferenc szabadságharcának legfialabb kuruc legénye tudta, hogy miért kell ütni a labancot. Kossuth Lajos honvédei egytől-egyig mind, mind tudták a célt, hiszen Petőfi tette fel a kérdést: „Rabok legyünk vagy szabadok...” Ezer éves multunk nagy csatáit, mindég valami nagy szent eszme diadalért vívtuk meg. És most ??

A világháborúban résztvevő nemzetek és fajok mindeike tudta, hogy miért harcol, miért fogott fegyvert. Minden népnek voltak céljai, törekvései,

A „MUNKA” TÁRCÁJA

Ha minden dalt...

Írta: Berger Irén.

Ha minden dalt megírhatnánk,
Mely a szívben lenn fakad,
Ha az ajkunk megtalálná,
Hozzá a szép szavakat,
Hogyha mindent elmondhatnánk,
Mit szívünkben éreznénk,
Igy öltene formát bennünk
Visszafojtott énekünk,
Ha feltörne öröm, bánat,
Mely lelkünkben lenn pihen,
Nehéz szívvel, csöndes éjjel
Nem sirna tán senkisémm...

Elszólások.

Még egyszer Salgótarján új szellemi mozgalmáról.

Bányaműcs a Balassa Társaság emléke. Cimerében a pislogó bányaműcs, a salgótarjáni szellemi élet örökműcsé akar lenni.

Salgótarján, ma különleges helyzet érdemel e csónka hazában. Földjében, titokzatos mélységeiben ősi kincsek szunyadoznak. Imbolygó bányaműcs lángocskája vezérli az emberi akarat munkás kezét, hogy ezt az ősi kincset napvilágra hozza. Szerény bányaműcs a Ba-

lassa Társaság is, mely világitani akar a szellemi kincsek után, mely oly bőségesen — dúsan rejtőzik az élő magyar irodalom szellemi társáiban.

Salgótarján Polgármesterétől lelkes, megértő választ kapott a Balassa Társaság átnyújtott memorandumára:

„Őszinte örömmel olvastam az igen tisztelt egyesületnek hozzám írt és április 28-án kelt azon szíves és lelkes értesítését, mellyel tudtomra adja, hogy Salgótarjánban egy irodalmi egyesület alakult.

Igazgató van Uraim! Itt Salgótarjánban a lelki értékek kikutatására, azok iszapítására, azoknak szárnnyarobcsátására nagyobb szükség van, mint talán bárhol másutt az országban.

Engem is büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy ezek a lelki nagy értékek nem fogják ezentúl kiaknázatlanul maradni és hogy itt a munka városában lesz egy arra hivatott testület, amely a vázolt ideális célok elérésének fog kizárólag szolgálataiban állani.

Ha ezen tevékenységükben valamiképpen segítségükre fogok lehetni, és számomra csak örömet fog jelenteni. Őszinte nagyrabecsúlással Förster polgármester”.

Ép testben, ép lélek. Szép régi klasszikus idézet. És a klasszikus szép időktől kezdve s ma is annyira építőleg a testet, hogy a lélek elcsúszul, viz-

száfeleldik, inaktivitási antrópiában, tétlenségi sorvadásban elpusztul.

Őszágos és helyi izombajnokokat nevelnek a sportarénák. Lassanként, — úgy fest — a muszkli lesz az az erőgő, amelyik a társadalmat fogja magasra emelni. De félt, hogy ez az erő esetleg csak erőszak lesz. Lehet, hogy felnyomják a társadalmat súlygolyóját, lehet, hogy ez az izomtultengés esetleg grasszál egy darabig az egyén és társadalom életében, míg egyszer csak megbicsaklik a könyök, kifordul a tenyér és tyukszemen ejtődik a társadalom.

Az emberi társadalmat a szellem lendülete emelte eddig a magasba. A szív és a lélek csöndes megbújt műhelyeiből, vagy az eszményi harcok porondjáról emelkedett föl az emberi társadalom mai magasságába. S ha visszacsúszások voltak, vannak és lesznek is, mindig a muszkli, az önkény és az erőszak tenyerelte le a lendülő akaratot, a szívet és a szellemet.

Az izom bajnokai mellett a szív és a lélek bajnokaira van szükség az emberiségnek.

A Balassa Társaság megnyitja a szellem arénáját Salgótarjánban.

Aktuálisnak tartjuk leközlölni Harasnyí Zsoltnak, a kitűnő magyar írónak irodalmi levelét, Szentesen tartott felolvasásával kapcsolatban:

... Igazi mondanivalóm az, hogy

fel szeretném hívni a vidéki városok jó részének figyelmét Szentes társadalmának példájára.

Szentes, közutudomás szerint, mindenféle bajoktól nyugtatott alföldi város. Akik ennek a vidéknek közigazgatását vezetik, azoknak hivatali gondja nem irigyeini való. Ez a Szentes a maga ezer bája között olyan intézményt tudott összehozni és tud fenntartani, hogy azt itt nekem muszáj nyilvánosan megdicsélni őszinte bámulatommal.

Azon az estélyen, amelyen egy szerény felolvasással magam is szerepeltem, egy zenekar eljátszotta Beethoven ötödik szimfóniájának két tételét. Tiszteletesség, jó munka volt. Elcsodálkoztam rajta. Miféle zenekart tudtak ide lehozni Szentesre, hogy Beethoven játszásk? Nem hozták sehonnan. A szentesi szimfónikus zenekar adta elő. Akik játszanak benne, azok saját zenekedvelő passziójukból játszanak. Van közöttük ügyvéd, bírósági tisztviselő, birtokosféle, tanár ember. A dolgok adminisztratív mozgólój, titkár, a helybeli nőörvos. Mindezekből azonban nem telenek ki egy teljes zenekar. Ezért szerepel a zenekarban egyik rezesbándá két embere, valamint egy cigányzenész, aki kitűnően ismeri a kottát. Ezeket dijazták. A pénz hozzá a belfelügyekből veszik. Most is tele van a színház nézőtere. Évenként nagy gondnal és körültekintéssel összeraknak egy egész szezonra azúló koncert-

melyek eléréséért békés és háborus eszközökkel küzdhetett. Minden nép akart valamit. Csak egyedül a magyar ment vakon és süketen, és eszmé nélkül a háborúnak. Szándékunk nem volt azonkívül, hogy az ellenséget meg akartuk verni, semmi. Allottunk tétován a vad viharban, milyén játékszerévé engedelmessé szolgajává, vak eszközévé szegődve német hatalomnak.

A német pedig nem elégedett meg a mi szüneteségi hűségünkkel, nem volt elég neki, hogy teljesen érdek nélkül, kizárólag hecsetlétből állottunk melléje, ő még többet — a felettünk való rendelkezési jogát is követelte magának. Az embernek önkívbe szorult a keze ekkora lehetetlenségben és eluralkodott azon a gyáva meghunyászkodáson, amellyel mi a német hatalmaskodásokat lenyeltük.

Nem lesz tán felesleges, ha a Németországunk velünk szemben tanúsított magatartására nézve egy-két adattal szolgálunk.

Egy német tábornok könyvéből veszek néhány adatot. Cramon német tábornok a világháború alatt mint „a legfelsőbb német hadvezetőség meghatalmazott tábornoka” 1915. január óta az összeomlásig a monarchia főhadiszállásához volt beosztva, ahol saját beismerése szerint az is feladata volt, hogy „az eseményekről jelentést küldjön a figyelmeztetésre a német hadvezetőségnek minden olyan rendszabályra, jelenségre, mely a németek érdekeivel ellentétes”. Tehát ellenérzésünkre volt kiküldve Cramon tábornok! Könyve csak úgy hemzseg a német önteltségtől, elvakultságtól. A többiek között így ír rólkunk: „Magyarországon a nem magyar népek százados elnyomása folytán a nemzetiségek elszakadó törekvései még léken voltak tarthatók... Németország hajtja, hogy a magyarok alaposan becsapják. (7) Bár magyarországi önzó elcímzési politikája ki kellett volna, hogy nyissa a szemet. Majd így: „A magyaroknak azon hitet, hogy az ellenség az eszerves Magyarország határait nem fogja megbolygatni, szinte patológusok öröle”. Szerinte Tisza István aztálta, hogy Magyarországon a magyarok vezetőszerepét lenn akarta tartani... a Habsburg birodalom irányító központja volt... [Ezek szerint nekünk nincs jogunk uralni a saját hazánkban sem? Majd ők fogják Bleyer Jakabtól átvenni felettünk a hatalmat.] Annál jobb véleményvel van Arz bátoról a monarchia Conrad utáni vezérkari főnökéről, kit a mindenkor hűségese jelzővel tüntet ki. Ez a „mindenkor hűségese” Arz, midőn a vezérkari főnöké lett megígerte Cramonnak, hogy mindenről „nyíltan” tájékoztatni fogja.

Ez ígértet be is váltotta tőle tehát szorgalommal, mint alább látni fogjuk. Meg kell még említeni e „mindenkor hűségese” Arz bátorról, hogy önmagát — emlékirataiban — „durchaus deutsch”-nek, vagyis százszázalékos németnek mondja. (Nem feltűnő a még sem 100%-os németiségű monarchia élén egy szintiszta német?)

programot. A műsorok derekát a zenekar szímai adják, de mindig gondoskodnak valami fővárosi irodalmi, vagy zenei attrakcióról is. A publikum szívesen jön, a koncertek jól mennek, különösen a zenekart kedveli a közönség és láthatóan büszke is rá. Eddig még kivétel nélkül minden hangversenyük jól végződött. Anyagilag is jól, mert a Kultur-egyesület, ahogy intézményüket nevezzük, mindaddig sikerült ráfizetés nélkül fenntartani. Erkölcileg is szép munkára tekinthetnek vissza. Hiszen egész sor nagy művészvándorlással tudnak már dicsekedni.

És a dolgok belső élete is békés, például. Nincs társadalmi veszekedés. Az intézmény élönke az alsópap. A lapintatás és kiadása vezeti az egyesület ügyeit. Politikáról szó sincs az üléseken, társadalmi szempontok fel sem merülnek. Jobboldali érzésű hivatalnok, zsidó kereskedő és latinier nem gondolnak egyébbel, mint a muzsikával és irodalommal. Nem is kerül sor semmi veszekedésre. A németeken egymás mellett áll a református pap, meg a rabbi. Ez katonaszerűt is lehet látni. Mert a katonasírt is megtehát így kis Beethoven-muzsikára. Nincs itt szó másról csak kultúráról.

Ezeket látam Szentemen. Mikor bejártam a színház épületébe, levettém a kalpomat. Beszélgetés közben szereltem volna meg egyszer levelem.

Es a százszázalékos német odáig ment a németekhez való hűségben, hogy még uralkodóját IV. Károly császárt is királyt is elárulta. (Érdekes azonban, hogy minden hűségé dacára sem a németekhez ment nyugdíjba, hanem hozzánk jött.) 1917. tavaszán a Monarchia uralkodója — látva azt, hogy a háború folytatása a birodalom felbomlását eredményezheti — a hábrú mielőbbi befejezése érdekében komoly irásbeli előterjesztések nem vezettek eredményre, azért elhatározta Károly király, hogy a rábeszélés eszközével igyekszik Vilmos császárt belátásra bírni. Hogy a rábeszélés hatásosabb legyen, magával vitte Czernin grófot is. Arz vezérkari főnököt, meghagyván nekik, hogy a monarchia helyzetét minél sötétebbnek lessék. Cramon tábornok leírja, hogy Arz milyen parancsot kapott (?) vagyis hogy a cs. és kir. hadsereg helyzetét oly néheznek ecsetelje, hogy annak kitarthatósága már nem lehet számítani. Arz közölte velem ezt a parancsot — mondja Cramon — azonban nem teljesítette azt a kívánt terjedelemben. Nem is kell mondanunk, hogy ezzel nem tett szolgálatot Arz sem a németeknek, sem uralkodójának, kinek bizalmas közlést szüni módon elárulja, s legfőbb hadurának nyílt és módon megüszitja. (Hálából tudtál kap e toprongyos országot, mely talán éppen az a munkája következtében hullott darabokra. Mert ha van különbség, akkor nincs összeomlás, nincs Trianon.) Hogy mennyi jót köszönhetünk mi ezeknek a jó németeknek azt sok lenne leírni...

Ismeretes az a törekvésük, hogy a monarchia hadvezetést is a kezükbe akarták kaparintani. Conrad báró ez ellen kézzel lábbal tiltakozott. De jött a lucky átörzés, 16-ban az oláh hadüzenet is az oláhok befuték Erdélybe. Ez szorongatott helyzet kitűnő alkalom volt a zsarolásra. Létre is jött 1916. szept. 6-án egy megállapodás, mely szerint a német császárnak az összes szövetségesek hadierőitől kellett fizetnie a következő kiterjedt: 1) Az összes hadműveletek, 2) az erre szolgáló haderők megállapítására, 3) közös részvételi esetén a parancs és alárendeltségi viszonyra.

Jogában állott ha a Monarchia valamely hadseregébe egy német hadosztályt is beoszt, az egész hadsereget német tábornokok alá helyezni. Valóságosan ez meg is volt. Arról nem is kell beszélni, hogy minden harcibabért a maguk számára igyekeztek megkaparintani, a nagy vezérkar épen úgy, mint a csapat parancsnokságok. Nekünk magyaroknak nem maradt meg a dicsőségéből sem! Hiszen az anyagi haszon mindenhol az övék volt ugys. De ők még azzal sem elégedtek meg, hogy a legalsóbban aldozatokat hozták, hogy a magyar katonák tisztezzel pusztultak a legveresebb harcokban, hogy azután a német csapatok „diadalmasan” bevonulhassanak. Körülbelül olyan szerepük volt nekünk magyaroknak ebben a világháborúban, mint szines, gyarmati katonáknak... Azokat is úgy vitték vagódra idegen célokért, mint minket. Köszönjük pedig ezt azoknak a „durchaus deutsch” lelki tábornokoknak, mint Arz báró, ki a hadsereglőparancsnokság élén s azzal együtt igen keveset törődött, — ahogy a körülményekből következtethető — hogy mennyi magyar ver följet má el. (Ugyanis 1918. első felében már látható volt, hogy a háborút soká folytatni nem bírjuk, tehát a *vereség előtt* fegyverszünetet kell kötni. E célból alakult meg 1918. október 12-én Trientben a fegyverszüneti bizottság. A hadsereglőparancsnokság azonban a helyzet kritikusa volta dacára (már mintegy 30 hadosztály vonakodott harcolni) csak október 28-án adott utatást a fegyverszüneti bizottságnak, hogy az olaszokkal a tárgyalást kezdje meg, mikor a frontunk már át volt törve. Erdekes az is — mint Rubint altábornagy írja — hogy József főherceg a hadsereglőparancsnokságtól már két ízben kérte, hogy a magyar 17. hadosztályt vigyék el a Dobódról, mert a színmagyar vidék (Debreczen, Szeged) virága lipuszult, minthogy a 17. magyar hadosztály két év óta megzaklatás nélkül volt a Karzst fennsíkban s az egyedüli, mely az eddigi összes (9) leonzó-csákát elad vonalban végig küzdötte dicsőségével a huszár annyi vesztésébe volt, mint bármely más hadosztálynak, melyek aránylag rövid idővel voltak ott. Kérleltem nem illemteltük, mire személyesen Ötletéknél írtam az elő kértét Budapesten 1917. január 21-én. A 17. hadosztály

azonban a harmadszori kérés dacára is a Karzston maradt, mire Ötletékné április 18-án Luxemburgban negyedszer ímetelte meg kérését. A dolog vége az lett, hogy a 17. hadosztálynak mégis ott kellett tovább maradni s vérszeni, mert nem váltották fel.

Nyugodtan állíthatom, hogy nem pusztult volna el annyi drága magyar katona, ha magyar célokért, magyar vezérek vezetik háborúkat. Ezeknek a „durchaus deutsch”-eknek köszönhetjük, hogy annyi hadiözeveg, árva és rokkant van ebben a nagy vesztesség és aldozat dacára is megcsontított országban. Mi hiába, vagy nem is hiába, hanem csakis a német célokért aldoztunk mindent, de mindent. Az Entente tudta rólkunk, hogy mi német vasallusok vagyunk. Tudta, hogy a magyar huzár kardja a Német Imperium céljaiért vagdalkozik. (Pedig istenem ezért a népet ugyan kár volt egyetlen vaktöltényt is kilőni... És mert tudták ellenségeink, hogy mennyire oda-szorgottunk a németek mellé s szinte külön államnak nem is számítottunk, mint a német hatalom alkotórészét bontottak szét darabokra...)

Most itt állunk a revízió küszöbén s megint látványunk, tapogatózunk, miközben a nagy hatalmak keresik itt közép-európaan azt a fix pontot, amely körül a Duna völgyének restaurálása, vagy valamilyen rendezése megindulhat. A nagy hatalmaknak ha a megbomlott egysensítyu Duna völgyére pillantanak (— ezt sohasem feledjük el!) nem a megcsontított Magyarországot sebei látnak, ők nem szánalomból fordítják felénk érdeklődésüket, hanem a megbomlott egysensítyu ókat keresik itt. A magyar igazság őket csak annyiban érdekli, amennyiben hiszik, hogy a Duna medence felakadt sebének fertőzésétől, csak a Magyarországon elkövetett igazságtalanságok jóvátétele árán menekülhet meg. A világ közvéleménye rákér néz kémeleve: Ti voltátok azok, akiknél a dunai népek sorának kulcsa van??? És most vigyáznunk kell, nehogy kártyavárként, gyöngé nédszálként remegni, minden felé hajladozni (a német felé) lássanak! El kell osztatnia külföld bizalmatlanságát a tekintetben is, hogy mi nem vagyunk német érdekeltségűek. Elesen s félreértetlenül kell kifejeznünk után utfelem, hogy mi öncélu nem vagyunk! A revízió színt galambként nem fog a szánkba repülni! A revízió csak velünk, csak általunk de nélkülünk sohasem következhet be!!! Meg kell mutatnunk a világnak, hogy mi vagyunk a Duna völgyének vezető népe! Hangsúlyozni mindenhol, hogy mi nem kis koldus, dudva nép vagyunk, hanem uralkodásra termett, önéregebből élni akaró és tudós nemzet, mely helyet követel magának isten ragyogó Napja alatt, az igazság a béke és ha kell... a kard jegyében is!

Hírek és különféle

Esküvő. Királyfalvi Kraft Aladár és Schubert Magda l. hó 2-án vasárnap déli 7-órakor tartják esküvőjüket a budapesti Jáki-kápolnában.

Házasság. Krepuska Kátó urleányt, Dr. Krepuska Géza somoskújlaiusi földbírtokos, orvosprofesszor leányát június 25-én vette oltárhoz Dr. Pittóffy Szabó Béla klinikai orvos Somoskújlalun. Az esküetési szertartást Dr. Ralfay Sándor püspök végezte. Tanúk voltak Dr. Verebelyi Tibor orvosnővér és ifj. Krepuska Géza. Az esküvő után a lánú népe nagy számban sereglett össze az udvaron és versben köszöntötte az ifjú párt és a nászt tartó családát.

A kisterenyeyi Abonyi emléttábla, melyet a Sálgótarjáni Balassa Irodalmi Társaság emel az isz centenáriámnak szülőfalujában, elkészült az acélgyár öntőműhelyében. A vezérigazgató nagy nemes aldozatossága, Fabiny acélgyári igazgató, Főrtér polgármester és Góllán Rózsa főmérnök megértő lelkesedése öntötte örök időkre bronzba B. Kovács szobrász művészi hatása reliefet, hogy minden időkre hirdesse a nagy magyar elbessző emléket. A Kisterenyeyi-főrtérőn leleplezés ünnepének pontos időjét, lapunk következő számában fogjuk közölni.

Kath. Napünnep. I. évi július hó 2-án d. e. 11 órakor a Kath. Olvadásbör termében a központi képviselőtársaság nagy gyűlést tart, melyre minden kath. férfi és nő szeretettel elvár az előadás.

Jézus szentességé szüve ünnepét legodasabb hódolattal és mélységes imáddással ünnepeljük meg a ferences plébánia buzgó hívőseire. A kedves ünnepet kilenced előzte meg, amelynek ajátossága a kápolna virágba borult útj olára előtt tartatott meg és l. hó 23-án este a legmelegebb lénnnyel és nagy aszisztenciával elmondott ünnepélyes litániával záródott be. A szentesség ajátosságra előjött P. Kiefer Sálver székényi házlónok, kiváló filozófus szónok a minden szeretet örök Központjáról az isteni Szívről ragyogó ékesszólással és élmélyedő szent érzéssel telítve beszélt, melynek mély hatása maradóan nyomot hagyott hátra a hívek hálás szívében.

Egyházmegyei közgyűlés. A nórádi evangélikus egyházmegye Mihailovits Samu főesperes és Laszárky Gyula elnökségre előjött P. Kiefer Sálver székényi házlónok, kiváló filozófus szónok a minden szeretet örök Központjáról az isteni Szívről ragyogó ékesszólással és élmélyedő szent érzéssel telítve beszélt, melynek mély hatása maradóan nyomot hagyott hátra a hívek hálás szívében.

Hadirokkantemelés. Molek Mátyás acélgyári nyugdíjas, hadirokkant l. hó 25-én hajnalban hosszú betegség után meghalt. Temetése 26-án d. u. 11 óra 10. az alatti gyászházban. A temetést P. Marján végezte. Az acélgyári zenekar és dalárdá gyászadalokat adott elő. A nórál a Hadirokkantak h. csoportja nevében Fabiny József társelnök búcsúzott a sokat szenvedett bajtársról.

Luther-róza az evangélikus lelkesi hivatalban 40 fillért kapható.

Szentek az országos zarándoklatok nagy centruma lett. Június hó 25-én Budapestről három, Kecskemétről egy illéres gyors, összesen ca. 9000 zarándokkal érkezett a kegyhely látogatására. A festői völgyet megföltötte a hatalmas sereg s a Mária kultusz gyönyörű productumain elcsodálkozva merült áhítatba a látogató elzart kolostori milőiben. A magyar nép kedvenc lőpápa: Zadravecz István, Ferences püspök is lejtött a buscsókárhelyre s gyönyörű beszédében építette a lelki erősségeket, várakat, melyek a mának romboló ostromát kiállyva, egy szebb jövőbe vihesek át sokat szenvedett népünket. Este 11 óra 10. órák ismét kedves beszédben búcsúzott a nagy tömegről, amelyik a lelki oázis után vágyakozva sietett a természet öleiben pihenő kegyhelyre. Több lőpapa, ca. 40 pap jelent meg s a társadalom különféle osztálya volt itt képviselve az alkalmából.

A Sálgótarjáni Balassa Irodalmi Társaság július hó 11-én, kedden délután 6 órakor a városban megtartandó alakuló gyűlésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja: Az Előkészítő Bizottság. A Társaság a helybeli társadalom anyagi megterhelése nélkül kívánja szolgálni az irodalom és művészet ügyét, miért is kéri az érdeklődő közönséget, hogy az alakuló ülésen nemcsak megjelenjen szíveskedjék, hanem ismerőseit és barátait is elbörzi mellőztassék, hogy sikeressen indulhasson kitűzött célja felé.

Évszázad ünnepélyes hazinközlésében. A gimnázium, polg. iskola és elemi iskolákban háládó istentisztelettel lejeződött be az iskolai év. Istentisztelet után a növendékek az iskolákba vonultak s ott az igazgatók tartottak beszédeket a tanulókhoz, akiknek hozzájárultak is nagy számban jelentek meg az ünnepeségeken. Ugyanekkor osztották ki a jutalmakat is, amely különösen a gimnáziumban volt gazdag, de a polgári iskola is ca. 50 jutalmat osztott ki. — Az igazgatók beszéde amely részben elismerő, részben serkentő, részben a végzett tanulóktól búcsúzó volt — mindenütt a nagy szeretet jegyében hangzott el s a megvakáció boldog várakozásának mosolyát varázsolta az ifjúság arcára. (Mintegy csak 2 — 3 iskola évszázad ünnepének referéncia futott be szerkesztőségünkbe, az egyenlő elbírálás elve miatt, ezeknek közlését mellőztük. Szerk.)

Leventeink táborozása. Holnap 2-án élelőkor indul 70 vároai és járási levente Balatonfűredre 2 heti pihenőre. Szentmiklósy Nándor alvezető, testnevelési vezetővel. Az iparos és garda fiúk a város és járás aldozatosságából mehetnek szellemi és testi kulturájuk fokozása érdekében a magyar tenger mellé, ahol szórakoztató és tanulmány programot ördölhetnek. F. hó 16-án, amíg őt csapat vizsárol, 105 levente váltja föl őket a nyaralásban, melyen a nagyvállalattal kitűnő levente zenekar is teljes számban vesz részt.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Mezőgazdasági és ipari hírek

(A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal közleményei.)

Allatkivitelünk állása. Budapest, június 26. Június 17-től 24-ig terjedő időben Murakeresztúron keresztül 65 vág. 714 drb. hizott ökröt, 20 vág. 260 drb. tehenet, 30 vág. 445 drb. növendékmarhát és 2 vág. 25 drb. lovat exportáltunk Olaszországba, Sopronon keresztül Ausztriába 110 drb. lovat, 107 marhát, 815 drb. sertést. Franciaországba 260 birkát, Németországba pedig 239 drb. lovat szállítottunk.

Június 19-től 25-ig terjedő időben Ausztriába 72 drb. használati, 249 drb. vágó, Németországba 352 drb. használati, Svájcba 30 drb. használati, Olaszországba 25 drb. használati, Bulgáriába 2 drb. használati. Összesen 481 drb. használati, 249 drb. vágó, együttesen 730 drb. lovat exportáltunk.

Oroszországban a gabonamagvak állását általában nagyon kielégítőnek lehet mondani. Ujjabb esők voltak az ország egyes részein, között a Volga-vidéken is. Nyugat-szibériában még mindig tart a szárazság és az időjárás egyáltalán nem felel meg az évszaknak. Az igen meleg napokat erős éjjeli lehűlés követi.

Romániában az idő melegebbre fordult és megfelelő az évszaknak. A buza vetések mégis visszamaradtak és gyengék. Attól félnek, hogy buzából kevesebb terem — de mégis valamivel több mint tavaly. A kiadás elősegítette a legelők fejlődését. A legutolsó jelentések szerint a rozsa meglehetősen veszedelmesen kezd terjedni és különösen a buzában nagyobb árákat is okoz.

Németországban sokat panaszkodnak a szárazságra miatt, aminek következtében a könnyebb talajokban a gabona helyzete rossz. Mindezek ellenére kielégítő termést várnak.

Bolgár gabona Csehszlovákiában. Szófia, június 26. A bolgár kormány közbenjárására a csehszlovák kormány engedélyt adott 373 vagon bolgár gabonának Csehszlovákiába való bevitelére. A gabonát öt dunai uszályal szállítják rendeltetési helyére.

Szécsényben a gabona irányzata csendes, a felhozatal csekély. Árak: buza 12, rozs 4, árpa 9, tengeri 8:50 pengő q-kint.

Miskolcon jóminőségű buza már nincs a környéken, a tengeri és a takarmánykészlet még elég jelentős. A piac irányzata lanya. Árak: buza 12—13, rozs 6:50—7, árpa 7—8, morzsolt tengeri 7—7:20 pengő q-kint.

Áthelyezés. Prohászka Jenő pénzügyi főbiztos városunkból Komáromba helyezték át. Távozását a város társadalma élenként sajnálja, mert szolgálatkészség, udvarias főtisztviselői vezette el távozásával.

A gyümölcsexport is gyöngyölni kezdett. Olyan tünetek léptek fel, hogy már-már válságosnak látszik a helyzet. A betegállás terén oly nagy sikerrel eredményeket ért el J. G. Farbenindustrie, az „Aspirin”, „Panflavin” és sok egyéb nekülizetetlen gyógyszer gyártója, kompenzációs alapon részt vesz a gyümölcsportunk javításán.

A Nógrád m.-i Függelék Kisgazda Párt f. évi július 9-én déli 12 órakor Bocsárdaputói községben népgyűlést tart, melyen Dr. Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő vezetésével több képviselő lesz jelen.

Ferences plébániánk első urnapi körmenete. A katolikus anyaszentegyház már a XI. század óta — Urnapján — ünnepi meg az Oltárszentek szerezésének tulajdonképpeni ünnepét. Régi szokás szerint azonban ott, ahol több plébánia működik, az újabb alapítású az Urnapot követő vasárnap tartják meg a hagyományok körmenetét, így városunk második plébániáján is június hó 18-án délelőtt a legmagasabb lényvel és meleg pompával párosult ösztönös bűntudattal áldozott a legnépszerűbb Urnapi körmenet emlékének. A ferences plébánia — nem tudván befogadni híveit, így — mint máskor is — a kápolna mellett felállított tábori előtti mutatta be ünnepi miséjét P. Marján házfőnök plébános rendtársak és városunk kispapjaiak segítségével. A szentmise után körmenet volt, melynek méltóságos felvonása, öntudatos áhítata, példás rendje és hatalmas fejezetek közötti községbe az új plébániánk első urnapi körmenetét a királyi diadalmaként tették. A nagyszabású körmenet külsőleg is impozáns és lélekemelő volt, valóban méltó a nagy ünnephez, mely ezeket mozgósított a Legnépszerűbb imádságra és lelkes követésre. A misén rendje és a felvonás harmóniája büszke ferenciek. Átjárók és a rendezőgyűjtőbűnműt igazgatója. Uruts József karmester által vezetett acélgyári kórus zenekara szívbőlsebb és jobb egyházi darabok egész sorozatát dicséret a Mindenható, melybe beleolvadt a hívőseger egekbe szárnyaló éneke, a rózsafüvés ájtatos fohászája, a díszszakas katonás léptei és a miniatűrök csengőjének ezüstös lágy hangja. Virágfüzéses egyesületi táblák és zászlók alatt ott volt a plébánia egész szervezete. Különböző kedves látvány volt a jövő reményei: a kis Szivárdisták festői formaruháikban, a leventék és cserkészek zoldbomlok botjaikkal, a fegyverhűs Márk lányok csapata. Impozánsok voltak a hivatalos jelvényes férfiak feltűnő hosszú tömött sorai, a Crédó, Katolikus Kör és Kereszténykeresztények hatalmas tömegei, a Harmadikrend gyertyás tábor, az acélakasztó díszszakas, a Hit, Remény és Szeretet virágos szimbólum csoportja, a harmadikhat hímzett fegyverrel zászlóit lengő ártatlan kislányok kara, a virágzó bájok kis angyalok, kik utóbban kosárralból színes virágcsokrokat hitehettek az édes Ödvösítő elé, kit az Oltárszentek selyem baldachin alatt P. Marján házfőnök-plébános volt a ragyogó ornátusba öltözött asztaltiszta kis kislányok. A baldachin felváltva az egyháztanács tagjai hordozták. A körmenet a szokásos uton elhaladva a tábori elől hátra visszatért és az istentisztelet áldás adással fejeződött be. — Az orosz pokolban ma feszültekkel tüzelnek, templomokat rombolnak és ártatlanok millióit gyilkolják le. Mandzsurian megdöngölnek az ágyúk és a katonák meglétek ármagában folyik a vér és a fértőző. A konferenciák eredményeiben már senki se hisz, a szovjetizmus a szomszédokban orgául és, a demagógia és a terror szele érezhetően sít, nemzetek sorvadnak, milliók éheznek és az emberiség rohan a vesztésbe... Ide vezet a Krisztustalan világosság, az önző gazdasági és társadalmi élet. „Ur-

nélkül, Isten nélkül nincs boldogulás! Ebben a borzalmas világkriszibben mégis biztató és felemelő érzés az, hogy széles és világos egyre többen és többen fordulnak Istenhez, kinek segítségével így nem maradhat el. Városunk lakossága is Isten akaratja, egyedül csak Bence bizik, mely őt hitet urnapi körmenetünkben nyíltan megvallottuk és hasznák és városunk sorát jószágos iteni szívébe ajánlja, áldott kezébe helyeztük el. Rafael.

Ballag már a vén diák...

Ez a nóta de sokszor hangzott fel már! Tele busulással, de még inkább tele reménységgel, a felszabadulás érzésével, valami nagy lélekzettel, hogy no most már vége az iskolai fegyelmeknek, vége szekundának meg a jelesnek, hol a nyilvános cigarettát meg a vastag bot?

Az ifju tele reménységgel, tele biztos bizalommal futja mindig tele torokkal a bucsuakkordokat és ballagott ki az iskola kapuján.

Ez az örök bucsudal azonban most szokatlan környezetben tört ránk a börtönlátogatás szomorúságával. Egy lényelemi iskola kerítésének kapujánál állottunk meg. Az elemit végzett kiscsiny leányok páros sora énekelt szármaló szopránban és halkuló altban. Az éneklő sor előtt egyszerű iskola zászlót vitt az iskolaszolgá, mellette az igazgató és tanítónő lépdelt ünneplő ruhában. A nemzeti színű zászló megállt a kapuban a tanítókkal együtt, a kis leányok pedig párosan, bizonyítvánnyal a kézben, leginkább magyar ruhában kiléptek a kapun. A várakozó szülőkké egyetemben tovább zümögtek a bucsuakkordokat, amik lassan-lassan elhalltak, amint mind kevesebb és kevesebb lett az éneklők száma, míg egyszer aztán már csak a mi lelkünkben visszhangzott a dal. A tanítói kar pedig ott állt a kapuban a nemzeti színű zászló mellett búcsút intve a távozóknak felé...

Utána akartunk szaladni a távozóknak, a boldogan csicsergőknek, hogy visszahívjuk az elhagyott kerítés kapujához, ahol eddig gondozó kézzel, irányító akarral igazgatták kiscsiny életüket. Meg akartuk vizsgálni a most olyan könnyű sziveket, hogy mit visznek az iskola kapujában állók tanítasbábó oda ki az életre? Dehát elhalt a bucsudal a egy sereg kis leány boldog önfeladottsággal már az otthon ajtaján táncol be azt híve, hogy felstabadult, pedig, pedig csak még nehezebb szabályok kapuján lép be most. Az élet könnyört nem ismerő paragrafusai szabályozták most már a sorsukat. Az életé, amely ma talán már életnek sem nevezhető.

A gyárak kapui merednek eléjük a füstölő „hald” kínálva válogatásra épen maradt zsendarabkáit, mert segíteni kell az apán, a családon, amely inségt munkával próbálja a sok éhez sóbáit elhallgattatni. Rongyokba burkolt lábál próbál talán majd cipelni egy pár kila pala közlő kiért szent, hogy akkor a

Bucsaús. Salgótarjánból Komáromba történt áthelyeztetésem következtében ezúton mondunk istenhözszádot mindazoknak a kedves jóbarátainknak és ismerőseinknek, akikről az idő rövidsége miatt személyesen búcsút venni nem tudtunk. Prohászka Jenő pénzügyi főbiztos és neje.

Szinház. Az elmúlt héten is több sikerült előadásban volt része a színház látogató közönségnek, amit a közönség azzal viszonzott, hogy majdnem minden este felt házat biztosított a direktciónak. Szombaton és vasárnap pompás előadásokat mutatott be Esemény híres zenés operettjét a „Zsalkabancsokat”. A főszerepet „Kovács Sári” szerepét szombaton Dénes Manci, vasárnap pedig Szilvassy Tusi személyeztette. Mindkét művésznő külön-külön elismerést érdemel sikeres játékaért. A darabban kitűnt Witt Boske, Tanay Radó, Radó László és Szabó László. — Hétfőn szüfölt ház ünnepelle Rózsahégyi Kálmánt a „Szabó nék elváltas” Rettigi Fridolin szerepében. A színpadon való megjelenése, azünni nem akart tapost váltott ki a közönségtől. Többször lámpák elé hívták a népszerű nagy művészt, a nemzeti szinház büszkeségét. Kétúton partnere volt Radó László, aki közvetlen játékaival nagy hatást ért el. Külön dicséretet érdemel elegáns játékaért Radó Lászlóné is. Jók voltak Witt Boske és Perényi Kálmán. Külön kell kiemelniük Tanay Emil, aki nem csak operettben, de prózában is a legjobbat nyújtotta. Kedden „Amikor a kis lányból nagy lány lesz” sikerült filléres előadás volt. Szerdán táblás házat hozott Lehar nagyszerű operettje a „Drótostól”. Perényi Kálmán 20 éves édesi jubileuma alkalmából. A közönség zafalóság megelégedett a padlózatok és a sokoldalú nagyszerű művészt nemcsak tapost halmozta el, hanem több ajándékkal kimutatta szimpátiáját. A darab sikerült szerepeztásban került színre. Kedves meglepetés volt a közönségnek a darab első felvonása, amelyben külön ki kell emelni a két gyermek szereplőt, Singer Evát, mint kis Zsuzskát és Fenyves Lacit, mint kis Jankót. A darab hangulatát emelte az ügyes kis szereplők közvetlen játéka. Az ünnepelt mint mindig, most is a legjobbat nyújtotta. Vége hosszú nem volt a kihívásnak. Kimagasló alakítást nyújtott Szilvassy Tusi a Zsuzska szerepében. Nagyszerűen beilleszkedett, közvetlen játékaival magával ragadta a közönséget. Külön kell kiemelniük Radó Lászlót, aki Günther szerepében volt jó. Jók voltak még Witt Boske, Szabó László, Tanay Emil és az egész együttes. — Csütörtökön kedves

nagy-nagy ígahúzásban, amit ma életnek neveznek, részt vegen.

Meg szeretnénk nézni a könnyű sziveket néhány év után is, hogy mi maradt meg a tanításokból, amikkel feldisznítotték a kiscsiny leánykák lelkét. Megkeresnők, hogy meg van-e még a hitük az élet szépségeiben, a magasatos idealokban, az emberek jószágában? Hogy ezt a könnyű kis sziveket nem szántolták-e meg át a hitetlen durvaság, az emberek vadsága, a kenyérré váló szörnyűséges rohanás, ami mindent felreleők és csak az éhes száj igazgatók ismeri?

Es meg szeretnénk nézni, hogy mi maradt meg a ballagó kis leányok szívében a kapuban hagyott zászló három színből, amely ott lobogott, ott csatlogott a tavaszi szélben bucsudalon, elbocsátáon. Vajjon e szereteten és hiten kívül ott izzik, ég-e most is a hűség a három szín iránt? A haldák tövében épült kis munkás házak jöendő asszonya a szűk kis ház falától vajjon nem tudja-e majd látni a nagyobb haza kiscsinségét?

Talán nem is érezték e kis leányok, hogy a nemzeti színű zászló a harcba induló katonákat kísérte és kísérí most ki szerre ez ország minden iskolakapuján. Új ezredek indulnak a nemzet frontjára, virágos lelkű, dalos ajkú leánykák. Ezekről, ezek bátorságától, ezek kiképzésétől függ a jövőnk. Az új anyák új nemzedéket emelnek a kötelesség teljesítés oltárára, vagy temetnek el a feledés kriptájába. Ha ez a nemzeti színű zászló ott leng az eltávozóknak szeme előtt a jövő évek megpróbáltatásaiban, a nemzet jövője biztosíva van.

Ma már nem lehet az érettségi, az egyetemi ballagást kívárni, ma az elemit elhagyó kis leány is vén diák, akire kötelességeket ró az élet és a háromszínű zászló bucsulobogása...

A tanítók és tanítónők ott állnak még soká névze az eltávozókat és szemmel, szívevel küldve utánuk a tanítást, a tanácsot, az intelmet, a szeretetet; mintha a lelkük sikoltott volna a ragyogó szívek után: Vigyázzatok!

Mert ők tudják, hogy hit, család, haza, férfiak sorsa mind attól függ, hogy elvitt-e épen, tisztán lelkében a leányserget az iskolázászló három színét. Mert csak erre a zászlóra van felrajzolva könnyű és vérel az út, „amely hasznátka visszavisz...” Sz. I.

NYÁRI PROPAGANDA AKCIÓNK!

80 PENGŐ ÉRT

8 PENGŐS

HAVI RÉSZLETRE

2-1 lámpás négypólusú hangszóróval egybeépítve

7016

Orion-rádió

kis mókás operettet láttunk. Erdész Irén kassai primadonna vendégeztetésével. „Az Eszter”. A vendég primadonna kellemes és szép megjelenése, finom játéka nagyon tetszett a közönségnek. Szívesen látnák máskor is. Pompás alakítást nyújtott Radó László, Witt Boske, Perényi Kálmán. Dicséretet érdemel Gyúri Rózi és Török Sári. — Szombaton és vasárnap kerül bemutatásra Kruntorád Imre operettje az „Azért is” Kiszely Gyula, aki a darabot megzenésítette, személyesen fog dirigálni. A közönségtől helyi szerző darabját olvasni szíves figyelembe ajánljuk.

Egy jó állapotban lévő kerékpárt veselek. Cim a kiadó hivatalban.

Eladó. A gimnázium I. és II. osztályában használt tankönyvek olcsó áron eladó. Cim a kiadóban.

Cserkészradó és táborítás a salgótarjáni utcákban. Az elmúlt szombaton este kellemes meglepetés érte a város közönségét: vidám zenező mellett kb. 200 salgótarjáni cserkész lakóház lampionos felvonással rendezett a város utcáin. Friss ünnep, boldog örömmel masíroztak a piros arcú ifjak a amerre elhaladtak, hozzájuk csatlakozott az utca apraja-nagya, hogy együtt éljenek a táborítás színterén, a gyermekjátékokban. Utjukban a cserkészek sok száz palánban osztogatták a gödöllői jamboree propaganda röpcéduláit. Lapunkban már egyházhányor megemlékeztünk a gödöllői világtáborról, amelyben mintegy 30.000 cserkész vész részt a világ minden tájáról augusztus 1-én és 15-ig. Megemlékeztünk arról, hogy milyen felejthetetlen, soha nem felejtendő a tábor megéltéseihez. Előkelő közönség és az érdeklődők ezrei léptek el a gyermekjátékok, ahogy fellobbant a táborítás világossága. Ebben a misztikus fényben még jobban csillogtak a ragyogó gyermekszemek, még határozottabb volt az elkészített dalok és a sok mókás játék. Röder Alfréd cserkészparancsnok üdvözlő szavaival kezdődött el a propaganda ünnep: változta a jamboree méreteit, a jamboree és a mai táborítás rádió célját és meleg szavakkal kis közönségét a meglepetéssel. Aztán egy kis izelítő kezdődött a jamboreéből: édes-bus magyar nóták, tréfas versenye a 3 salgótarjáni cserkész csapat válogatottjait között. Lelekes, élénk és harcias hangok voltak a dal, amit ügyességükkel, egészletes találékonyságukkal és jókedvükkel a mi fiaink kaptak. A cserkészek ezen az estén egyhammal bevették Salgótarjánt szívével. — Elmielőbb meg fog augusztus hó 7 és 11-én 500—500 főnyi külföldi cserkész ifjú érkezni Salgótarjánba. Fogadjuk reggel fel 9 órakor a nagytalálomán. Búcsúztassuk este fel 7 órakor a nagytalálomán. A külföldi nemzeti fiainak salgótarjáni látogatására legközelebb visszatérünk.

A városi közgyűlés és más közlemény lapzárta, ill. helyszüke miatt a számból kimaradt.

1933—209 vh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Gáza György ügyvéd által képviselt Magyar Könyvtérjező Vállalat javára 90 P tőke és több követelés és járuléki erejű egy tartárni kár. Járásbírósg 1932 évi 5303 az végzésével végrehajtást delli kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1933 évi március hó 4-én felolagolt 2110 P becsértékű ingóságokra a tartárni kár. Járásbírósg 1930—933 az végzésével az arverés elrendeltetve. annak az 1908 évi XLI. t. c. 20. §-a rendelkezése az alább megnevezett a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglalatok javára is az Arverés megtartását elrendelem, de csak arra is az Arverés kielégítési joguk ma is fennállásának ellenük hálazott hatályú igénykereset folytán ellenük, végrehajtást zrenv. kielégítés. Salgótarjánba Kassai sor 55 házsz. alatt leendő megtartására határidő 1933 évi július hó 10. napjának délelőtti 11 órája tűzték ki, amiknek bérlelt foglalat elbédőberendezés, könyvek, rádió, toalettkör, egyéb ingóságok a legutóbbi ígéreknek kétszínűségük ellenében, esetleg becsárón alul is — de a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Az arverés pengek, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengő fölül van, az 5.61% alatt leendő megadott árértelmeben csak azok arverezhetnek, akik a kiküldési ár egyezkedését bányapénzről letezik. Salgótarján, 1933 évi június hó 9-én. Török Gyula. kir. bír. végrehajtó, mint bírósági kiküldött.

Féreg, poloska és
más rovarirtó
folyadékok.

Illatszerek
Kötszerek
Vegyszerek
Tápszer
Gumiárúk
Fotóárúk

Kékkő. Molyirtó szerek.

Kicsinyben és nagyban.

Minden ve-
vő, ki **10 pengő ér-
től** vá-
sárol, **500 aranypengő ér-
té**ig baleset és halál ellen
biztosítva lesz egy évi
időtartamra ingyenesen.

Legelőnyösebben csak

BOTTOS TIBORNÁL.

Figyeljünk a házszámra:

Fő-utca 29.

Nyilvános köszönet. A salgótarjáni állami polgári iskola tanártestülete az iskolaév végén szomorúan állapította meg, hogy példás magaviseletű és dicséretes szorgalmu tanulónak megjutalmazására a deaváció következtében semmiféle eszköz nem áll rendelkezésére. A tanártestület át van havta attól a modern nevelői elvtől, hogy a jutalmazás és elismerés az erkölcsös életre való törekvésnek, haladásnak és iparkodásnak csodálatos táplálója és leghatékonyabb eszköze, másrészt nevelői feladatának tekintik, hogy a növendékek lelkében már korán meggyökereztesse azt a meggyőződést, hogy a társadalom megbecsülése nem marad el azoktól, akik annak hasznos tagjaivá igyekeznek lenni. Ezért a jutalmazásra szükséges anyagi eszközök előteremtésére a helybeli vállalatokhoz, egyesületekhez és tehetősebb polgárokhoz fordult. Az iskola kérelme nagy megértésre talált, amennyiben nem adakozók 224 pengő készpénzt és 17 díszes és értékes könyvet adományoztak s így lehetővé tették, hogy az iskola csaknem valamennyi éminens tanulója elismerésben és buzdításban részesülhessen. Az adakozók a következők: Bányai igazgatóság, Palackgyár, Szilárdy István 20—20 pengőt, Ferencz István, Gruy Mária, Balás Béla, Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet, vítez Donázy Győző, Szőke Imre, Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő R-T, Salgótarjáni Népbank, Salgótarjáni Takarékszövetkezet, Dr. Pollatsch Ármán, Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége 10—10 pengőt, Evangélikus Nőegylet 8 pengőt, Farkas Rezső, Szauder Andor, Izraelita Nőegylet, Friedmann Testvérek, Mayer Vilmos, Dr. Holcsek Béla, Omke, Klubecz Pál, XY 5—5 pengőt, XY 1 pengőt. Könyveket adtak: Friedler Samu 7, Szenté László 3, Zollner Ernő 3, Hankus Lajos 2 és Spielberger József és Fia 2 db. Bottos Tibor foglalkási szert adományozott. Az iskola tanári kara ez uton is hálás köszönetet mond megértő pártfogóinak.

Minden rangú házasságot létrehoz **Kissné**, Salgótarján Fő-utca 45. (Fényképezés) Levélhez 5 db. 20 filléres bélyeg és fénykép melléklendő.

Faiskola és Salak-utca között épülőfélben levő épület eladó.

Winhardt István

szőcmester

SALGÓTARJÁN. FŐ-UTCA 60 sz.

alatt

**nyersbőr kikészítő
üzememet**

megnyitottam, ahol Lipcsei módszer szerint, tökéletes munkával mindentféle állati bőrt (bőrök, nyul, nyúl, bárány, kecske, stb.) kikészítést elvállalom.

Nyers állati bőrt **magas áron veszek.**

Bundák, lábszárak és minden más szőrmeik javítását, átalakítását és nyári gondozását elvállalom.

SPORT.

Az SBTC 5:2 arányban bravurosán győzött az amatőr elődöntőben, a Püspökladányi MÁV-al szemben.

Bíró: MIKOLÓVICS Budapest.

Városunk csapata — Észak bajnoka — vasárnap játszotta az országos amatőr elődöntő mérkőzését impozáns ünnepség mellett. — Kelet bajnokával, a Püspökladányi MÁV sportegyesülettel, zsufozásig megtelt tribün és pálya cca. 2000 főnyi közönség előtt. A pályára befutó vendégcsapatot városunk lelkes szurkoló közönsége magyar vendégcsapattal találta meg, majd mindkét csapat a pálya közepén kört alkot, a fényképezőgépek tömegei üzemben, majd utána Deszberg Hermann, az SBTC elnöke üdvözlő a vendégcsapatot, az üdvözlésre Kerekes, a Püspökladányi MÁV elnöke válaszol. Aztán zászlót cserélnek az egyesületek.

Városunk nevében dr. Tóth Máttyás keresetlen szavakban üdvözlő úgy a vendég, mint a helyi csapatot, az „ELASZ” nevében Nagy Bertalan acélgyári főtiszt, végül a szurkolók nevében Obrincsik Ernő. Majd a bányászhimnusz elhangzása után, pont 5 órakor kezdődik a mérkőzés.

A püspökladányiak hatalmas iram- ban kezdenek, ragyogó csatárjátékkal már

a második percben a tarjáni kapu előtt vannak. A jobbszélső kiugratja összekötőjét, aki hal lépséről a mozdulatlan Goda mellett begurítja a labdát. 1:0.

Azonnal erőlyes támadással felelnek a gólról a mieink. Stírbicz lefut, beadása már-már a hálóban köt ki, de a kapus nagy bravúrral kiüklözi a labdát, honnan a hátvéd a mezőnybe továbbítja. Az íram órási. Perccenként következnek a szebbnél-szebb akciók mindkét részlől. A 9-ik percben Kecskés labdájával Zsengeller megszökik, pár lépést fut, a 16-os sarkáról éles csavart lövést küld a kapura, amely a hálóban köt ki. 1:1.

Kezds után ismét a tarjániaknál a labda, Ménich I. és II. és Zsengeller indítanak pompás támadást. Ménich I. lövést a kapus nagy szerencsével védi.

A 12-ik percben a P.MÁV szélsője lefut, beadásával összekötője Szabó mellett elhuz és hatalmas lövést küld a kapura, Goda csak kiüklözni tudja a labdát. Nagy kavargódás a kapu előtt! A kavarodásból Riskó centerhez kerül a labda, aki 3 lépésről a hálóba teszi. 2:1.

Gól után az íram, ha lehet még fokozódik. Zsengeller szögletugrása, majd Takács IV. bombája veszélyeztetik a vasutas kaput. 21-ik percben szép Zsengeller—Ménich I. akció, 23-ik percben szögletugrása a MÁV ellen, 1 percre rá Goda védi a center éles lövését, de eredménytelenül a félidő végéig.

A második félidőben azonnal az SBTC veszi át az irányítást, Wahlkampfi—Takács csere előnyére vált a csapatnak, aminek a 6-ik percben már eredménye is van. Ménich I. kiugrik, tiszta labdájú Stírbicznek adja, aki védhetetlenül gólt rúg. 2:2.

A 8-ik percben ismét Stírbicz fut a labdával, kiugratja Takács Bélát, akit azonban erősen fognak. Takács gondolkodás nélkül magasan balra adja át a labdát

bőrt, a ráfutó Ménich II. fejfel védhetetlenül a balzsélső sarokba továbbítja. 3:2.

A gól hallatán lülettessíti a fukát, a közönség soha sem tapasztalt tempót diktál, a MÁV szóhoz sem jut ezekben a percekben. A MÁV védelem kapkodva igyekszik a rohamokat feltartóztatni, de sikertelenül. A 12-ik percben Stírbicz szép szögletugrása fejről-fejre pattan, míg végre a labda saját emberük fejről a MÁV hálóban köt ki. 4:2.

A rohamok ereje nem gyöngül. Ménich I. mesteri irányítással egymásután teremt veszélyes helyzeteket a MÁV kapu előtt. A 15-ik percben eredménytelen szögletugrás, majd feljön a MÁV is, Vágónak, majd Godának nyílik alkalma tudását csillogtatni.

A 33-ik percben Ménich II. előre adott labdáját Zsengeller egymásután testcsellegl átkigyózik a védelem, majd az 5-ös vonalról beállítja a végeredményt. 5:2.

Régen nem látott szép mérkőzésben volt része a közönségnek. A MÁV nagyszerű első félidője után az SBTC félidője következett. A lapos játék teljesen felőrölte a MÁV fedezettsort és háttvédek, bár a MÁV legjobb emberei végig Márton balfedezet és Illicska balhátvéd volt, megállítani a nagyszerű SBTC támadást nem tudták.

A mezőny kimagaslóan legjobb embere a kis Kecskés volt. Ez a hétről-hétre javuló fiatal játékos nagyszerű a védelemben, a támadásban egyaránt az öreg Ménich mesterien irányította a csatársort és kitűnő partnerei voltak Zsengeller, Takács III. és Stírbicz. A védelem és fedezet sor az első félidő 1—2 hibájától eltekintve jó volt.

Az SBTC következő ellenfele a középöntőben, a július 2-iki Dunakeszi Magyarág—Pécsi VSK Pécsen tartandó mérkőzés győztese lesz.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

1 jegy 2 személyre

érvényes!

8 Sz. 9 V.

Julius 1-én szombaton este 7 és 9 órakor

2-án vasárnap d. u. 5, 7 és 9 órakor

A LEVEGŐ KIRÁLYA

Fősz.: Jack Holt, Ralph Grapes és Fay Wray.

MEGÖLÖM EZT A HACSEKOT

Magyarul beszélő vígjáték.

CHANDU.

(A titokzatos szempár)

Fősz.: Lúgosi Béla.

szombaton este 7, 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 ó-kor.

MENETREND.

ÉRVÉNYES, 1933. ÉV MÁJUS HÓ 15-TŐL.

320	370 b.	370	312	384	314	378	318 a.	318	Állomások	319	317	377	317 a.	313	311	371
szem.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.		szem.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	sz. sz. l.	szem.	szem.	szem.
1, 2, 3.	2, 3.	2, 3.	2, 3.	2, 3.	1, 2, 3.	2, 3.	2, 3.	2, 3.		1, 2, 3.	2, 3.	1, 2, 3.	1, 2, 3.	1, 2, 3.	2, 3.	2, 3.
1823			251		1004		1616		Szolnok (Budapestben 4t)	849	1422		1618	1843	125	
2335			605		1410		1740		Budapest keleti	520	929		1116	1710	2255	
1823			100				1616		Szolnok (Rákoson 4t)	849	1422			2218	324	
055			730		1445		1816		Gödöllő	404	826		1042	1606	2135	
129			759		1502				Aszód	316	746		1020	1524	2100	
			450		1300				Bgyarmat (Aszódon 4t)	717	1040			1720	2330	
218	4 42		840		1527		1859		Hatvan	244	713		1004	1458	2027	
2005	2335		500				1418		Miskolc (Hatvanon 4t)	644	953		1622	1725	2314	
			510		1200		1340		Szolnok (Hatvanon 4t)	630	1028		1511		2330	
2100			535				1528		Eger (Hatvanon 4t)	534	936		1527	1705	2245	
228	457		853		1537		1909		Lőrinc	214	652		937	1436	1957	
234	508		900		1542		1914		Selyp	208	647		932	1431	1951	
242	521		910		1549		1921		Apaczgyvasztó	201	641		926	1425	1944	
250	530		918		1555		1927		Jobbágyi	153	634		919	1418	1936	
255	537		924		1559		1931		Szurdokpuszki	148	629		914	1413	1931	
309	602		942		1611		1943		Pászto	138	619		904	1403	1921	
315	609		948		1616		1948		Mátraszőlő	123	610		858	1357	1911	
322	618		955		1622		1954		Tar	117	605		852	1351	1905	
329	626		1002		1627		1959		Mvrebély-Szuti kolostor	112	600		846	1345	1900	
337	635		1010		1633		2005		Nagybátöny	106	554		840	1339	1854	
348	645		1020		1640		2012		Kisterenye	059	548		834	1333	1847	
			1146		1146		1753		Parád (Kisterenyén 4t)				450		1742	
			800				1418		Miskolc (Kisterenyén 4t)				953		1622	
			808				1528		Eger (Kisterenyén 4t)				936		1527	
			1647				2017		Vízalás	050	540		826	1320	1833	
356	655	1028			1647		2024		Zagyvasszólva	044	533		819	1313	1826	
404	706	1036			1655		2033		Salgótarján	038	528	6 711	814	1308	1821	6 1941
420	716	1046	1331	1705	1810		2046		Salgótarján-Főter	019	514	702	800	1257	1801	1932
430	722	1056	1341	1712	1821		2114		Somoskőújfalv	001	500	640		1243	1745	1910
448	802	1113	1409	1727	1849		2343		Fülök	2225		546		1135	1540	
747		1446	1812				030	030								